

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szavak

Két évszázad magyar orvostörténete

Ma megnyílt a budapesti orvosegyetem jubiláris kiállítása

Csati Tibor

Forrás:

1960. jan. 12.

Személy

Helyszín

Osztályozás

61 (064)

1960

1769. november 7-én van Suieten Gerhardnak, a bécsi császári udvar nagytekéntélyű orvosának javaslatára Mária Terézia aláírta a magyar orvosi egyetem alapító oklevelét.

Nagyszombat, Rókus-kórház, Üllői út

Sok emberöltővel ezelőtt volt ez. 190 éve, 1770-ben kezdte meg működését Nagyszombaton öt tanszékkel és negyven hallgatóval az egyetem orvosi kara, a Budapesti Orvostudományi Kar közvetlen elődje. Ma, a 190. évforduló alkalmából ünnepi kiállítás nyitja meg kapuit az Üllői út 26. alatti egyetemi épület testnevelési tanszékének tornatermében. dr. Melly József egyetemi tanár, a rendezőbizottság elnöke, amikor a tárlók érdekesebb relikviáira felhívja figyelmemet, néhány mondattal válaszolja a 190 éves egyetem történetét. Nagyszombatról 1777-ben az egyetem Budára, a várpalotába költözött, hét évvel később Pesten, a mai Semmelweis utcai zenepalota helyén kapott helyet. Az orvosegyetem régi otthonai sorában ott van a Rókus-kórház és az egykori Kunewalder-ház, mely az Országút mellett, a mai Múzeum körúton állt. A Kunewalder-ház nincs már meg, helyén a bölcsészeti egyetem épülete emelkedik. Az 1870-es évek elején kezdődött az egyetem fokozatos áttelepítése jelenlegi helyére; a belső Üllői úti orvoskari telep a múlt század végén épült, a külső századunk első évtizedében.

A kiállítási terem falán a nagyszombati egyetem képe. Ma is áll a ház. A hallgatókat akkor csak könyvből oktatták, betegét nem látták. A tablón és tárlókban feltárul a magyar orvosképzés nagy fejlődése. Fényképek tanúskodnak arról, milyen primitívek voltak a múlt században a klinikai szobák és a laboratóriumok. Egy régi mütő fényképe. Nagy teremben két faasztal áll, beborítva sötét színű, bőrből készült derékaljjal. A lámpa a két „mütőasztal” között van, s így egyik sem kaphatott kellő megvilágítást. Deszka a padló és barnára mázoltak az ajtók.

A helytartó tanács rendelete

Megvannak a régi matrikulák, az anyakönyvek és a régi disszertációk is. Ugróczy Mihály például 1773-ban a szív-fájdalomról írt disszertációt. A

kis könyvek természetesen mind latin nyelvűek. Egykori jegyzék sorolja fel az első végzett orvosokat. A szomszédos tárlóban régi foghúzó szerszámok. A Semmelweis-émléket külön szekrény őrzi. Az Orvosi Hetilap 1858. évi kötött példánya kinyitva a január 10-i számmal. Ebbe írta Semmelweis első értekezését a gyermekágyi lázról.

Látjuk a Csermák János által az ötvenes évek végén készített első gégetükröt. Régi fénykép tanuskodik arról, mennyire megbecsülték világszerte Fodor Józsefet, a Közegészségügyi Intézet megalapítóját: 1891-ben a cambridge-i egyetemen díszdoktorrá avatták, s a fénykép az akkor híres orvosok körében ábrázolja Fodort. Mellette ül Lister, a világhírű angol orvostudós, az antiszepszis felfedezője. Nagy orvosokban egyébként is gazdagok voltunk. Az elhunyt nagyok fényképei pihennek az egyik üvegszekrényben: Jendrassik Ernő, Lenhossék Mihály, Bókay János, Krompecher Ödön, Nékám Lajos, Korányi Sándor, Huzella Tivadar, He-

im Pál, Verebely Tibor, Tangl Ferenc képei.

Ösztöndíj, diákkotthon, növekvő ágyszám

A sok érdekességet, a múlt emlékeit egy cikk keretében természetesen nem lehet mind felsorolni. A jelen néhány adatát azonban feljegyeztük. Nagy táblákról olvastam le, hogy a budapesti orvosegyetem költségvetési kerete 1950-ben 33 és fél millió forint volt, 1959-ben 196,4 millió forint. Az egyetem klinikai ágyainak száma egyre nőtt: 1945-ben 1131 volt az ágyszám, 1951-ben 2575 és 1959-ben 3827. Ösztöndíjat 2224-en kapnak, a hallgatók 69,4 százaléka. Diákkotthonban 376 nőhallgatóról és 354 férfihallgatóról gondoskodnak.

Ma délelőtt 11 órakor dr. Gegesi Kiss Pál, a Budapesti Orvostudományi Egyetem rektora megnyitotta az ünnepi kiállítást, amely január 25-ig lesz nyitva, naponta délelőtt tíztől délután háromig. Erdekes kiállítás, s a látogatóban felvetődik a kérdés: miért nem állítják fel az egyetem állandó múzeumát?

Pakots György